

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

2.4 Sisäinen turvallisuus:

Kappaleessa 2.4. on tärkeää tuoda esille avoimen kansalaisyhteiskunnan, järjestö- ja kansalaistoiminnan merkitystä yhteiskuntarauhaa ja sisäistä turvallisuutta ylläpitävänä voimana. Toimiva kansalaisyhteiskunta ja järjestöt luovat osallisuuden ja osallistumisen paikkoja, ennaltaehkäisevät toiminnallaan häiriöitä edistämällä mm. yhteiskunnallista osallisuutta, ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Järjestöt vakauttavat yhteiskuntaa.

2.5 Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus:

Kappaleessa 2.5. huoltovarmuuteen näkökulmasta toimijat jäävät suppeasti kuvatuksi. Huoltovarmuuden ylläpidossa tarvitaan julkisen sektorin toimijoiden lisäksi mm. järjestöjä ja sen myötä koordinoitua vapaaehtoistoimintaa. Siten aktiiviset vapaaehtoiset turvaavat omalla toiminnallaan koko infrastruktuuria ja huoltovarmuuden toimivuutta yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

2.6 Väestön toimintakyky ja palvelut:

Väestön toimintakyvyn ja hyvinvoinnin turvaamiseen tarvitaan keskeisten peruspalveluiden lisäksi myös järjestöjä, jotka tukevat omalta osaltaan ihmisten mahdollisuutta selviytyä mahdollisista niin yhteiskunnallisista kuin omaa toimintakykyä horjuttavista kriisitilanteista. Myös järjestöjen toiminta on turvattava häiriö- ja kriisitilanteissa.

Järjestöt ja kansalaistoiminta mainitaan vain henkisen kriisinkestävyyden kohdassa. Väestön toimintakyvyn ja hyvinvoinnin turvaamisen voisi myös nähdä laajemmin niin, että myös järjestöillä on tässä merkittävä rooli.

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

3.2 Riskien arviointi:

On hyvä, että riskiarviointi tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä. Miten varmistetaan, että erilaiset toimijat pääset mukaan tekemään riskiarviointia tai ainakin tuomaan oman näkemyksensä kentältä? Ts. Miten saadaan esimerkiksi järjestöjen näkökulma mukaan.

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

5.3 Kansalaisyhteiskunta:

Järjestöt tuottavat palveluja, koordinoivat vapaaehtoisten osallistumista viranomaisia tukevaan toimintaan ja ylläpitävät turvallisuuteen liittyvää erityisosaamista. Niillä on myös huomattava rooli tilannekuvan muodostamisessa ja ennakointityössä. Lisäisimme, että järjestöillä on myös huomattava rooli häiriötilanteista/kriiseistä viestimisessä.

Järjestöt tuntevat roolinsa ja tehtävänsä osana kokonaisturvallisuutta. Lisäksi ne pyrkivät varmistamaan toimintansa jatkuvuuden. Onko tässä kyse toiminnan jatkuvuudesta nimenomaan häiriö-/kriisitilanteissa tai mitä tällä muutoin tarkoitetaan?

Tässä osiossa on hyvin kuvattu kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista roolia, mutta nämä eivät käytännössä näy aiemmassa tekstissä.

5.4 Yksilöt turvallisuustoimijoina:

Yksilöiden tulisi pyrkiä ylläpitämään riittäviä fyysisiä, henkisiä, sosiaalisia ja eettisiä valmiuksia. Lisäksi tulee tunnistaa niitä vaarantavat tekijät ja varautua niihin ennalta sekä vastata niihin päättäväisesti.

Mitä näillä valmiuksilla ja niitä vaarantavilla asioilla tarkoitetaan? Entäpä päättäväisesti niihin vastaamisella? Mitkä ovat ne keinot ja toimenpiteet, miten ihmisten odotetaan ylläpitävän näitä toimia?

Järjestöt voivat olla tukemassa yksilön omaa kokonaisvaltaista turvallisuuden tunnetta ennaltaehkäisevästi mm. erilaisten koulutusten, vertaisryhmien ja käytännön harjoitusten avulla.

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

12. Vaalien toimeenpanon ja demokratian edellytysten turvaaminen / Päämäärä ja tavoitteet:

Kriisitilanteissa järjestöt voivat luoda yhteiskunnan sisäisiä vetovoimia ja sitä kautta vahvistaa turvallisuutta sekä tukea viranomaisia. Mitä näillä sisäisillä vetovoimilla tarkoitetaan?

52. Nuorisotyön ja -toiminnan sekä liikunnan kansalaistoiminnan ylläpitäminen:

Miksi tässä kohdin rajoitetaan vain liikunnan kansalaistoimintaan unohtaen muu järjestö- ja kansalaistoiminta, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveysjärjestöt? Tässä kohdin myös järjestöjen tärkeä merkitys osallisuuden ja toimijuuden edistäjänä ja lisääjänä tulisi huomioida.

55. Vapaaehtoistoiminnan edistäminen:

Vapaaehtoistoiminnan ja ansiotyön yhteensovittaminen edellyttää lainsäädännön tarkastelua ja työnantajille suunnattujen kannustavien toimintamallien luomista. Lainsäädännön kautta tulisi mahdollistaa myös työttömien työnhakijoiden vapaaehtoistoiminta.

Lisäksi koordinoitun vapaaehtoistoiminnan edistämisen ja jatkuvuuden turvaamiseksi tulee huolehtia myös järjestöjen taloudellisista resursseista. Vrt. ei pelkästään yhteistyön turvaaminen eri organisaatioiden kanssa

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

Teksti yleisesti hyvin luettavaa ja ymmärrettävää, mutta siellä on monia kohtia, joiden merkitys jää hämärään. Järjestöjen osalta olemme kommentoineet näitä lukukohtaisissa kohdissa.

Strategian eri kohdissa tulisi ottaa kokonaisvaltaisesti eri yhteiskunnan toimijat huomioon ja tuoda heidän näkyväksi.

Huhtala Sanna-Kaisa
Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry